

УДК 378.14

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.68-2.18>**В. В. Перевознюк**старший викладач кафедри філології та видавничої справи
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ЇХ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Статтю присвячено розкриттю суті самоосвітньої компетентності вчителя, її місця в системі базової підготовки вчителів англійської мови у Великій Британії та умов її формування в закладах вищої освіти. Самоосвітню компетентність учителя визначено як його здатність навчатися впродовж життя, здійснювати самоосвітню діяльність, що передбачає потребу в саморозвитку, готовність задовольняти пізнавальні потреби шляхом оволодіння знаннями, уміннями, навичками і системою цінностей, вміння організувати самоосвіту, контролювати й корегувати процес власного розвитку відповідно до потреб і висунутих завдань з метою ефективного розв'язання проблем професійної діяльності та досягнення вищого рівня майстерності та особистісного розвитку. Формування самоосвітньої компетентності розглядається в системі базової підготовки вчителя англійської мови як розвиток здатності особистості навчатися протягом життя і визнається частиною загальної компетентності вчителя, життєво необхідною навичкою. Розкрито умови формування самоосвітньої компетентності майбутніх вчителів, а саме: мотивація до здійснення самоосвітньої діяльності; засвоєння форм здійснення самоосвітньої діяльності; організація ефективної взаємодії між викладачами і студентами, забезпечення їх інформацією для здійснення самоосвітньої діяльності, створення можливостей для взаємонавчання, усвідомлення індивідуального стилю навчання; користування різними засобами навчання, можливостями інфраструктури закладу вищої освіти; забезпечення студентів можливостями для здійснення самоконтролю і самооцінки власної навчальної діяльності; забезпечення рефлексії аудиторних занять і домашньої роботи, збільшення оцінювання рівня докладених студентами зусиль; забезпечення можливостей і стимулювання майбутніх учителів ставити навчальні цілі, брати участь у плануванні й проведенні занять, що дає їм можливість відчувати власну значущість у навчанні та контролювати цей процес.

Ключові слова: компетентність, самоосвітня компетентність, компетентнісний підхід, учитель англійської мови, підготовка вчителя, умови, формування, Велика Британія.

Постановка проблеми. Одним із найбільш значущих показників якості професійної підготовки вчителя є рівень сформованості його вміння вчитися, готовності до безперервного професійного самовдосконалення шляхом самоосвіти й саморозвитку. У сучасному соціумі самоосвіта набуває особливого значення, адже вона орієнтує педагогів на постійний самоконтроль своєї діяльності, усвідомлений самостійний вибір творчих завдань, самооцінку особистісних якостей, задоволення пізнавальних потреб. Самоосвіта постає не як педагогічна технологія, яка зумовлює підвищення кваліфікації педагога, а як спосіб життя.

Упродовж останніх років розвинені країни світу (Австрія, Велика Британія, Німеччина, Франція тощо) розпочали дискусію щодо того, як сформувати в людини знання, вміння й компетентності з метою забезпечення її взаємодії з соціумом, який стрімко розвивається. Аналіз досвіду освітніх систем цих країн засвідчив, що одним зі шляхів оновлення змісту освіти є орієнтація навчальних програм на компетентнісний підхід і створення механізмів його впровадження [7]. На основі ком-

петентнісного підходу професійна підготовка вчителів спроможна забезпечити потужний імпульс до їх самоосвіти. З огляду на це доцільним є дослідження теоретичних наробок і досвіду підготовки педагогів та особливостей формування їхньої самоосвітньої компетентності в закладах вищої освіти розвинених країн світу, зокрема Великої Британії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Слід відзначити, що певні аспекти проблеми самоосвіти та формування самоосвітньої компетентності фахівців знайшли відображення в дослідженнях низки вітчизняних та зарубіжних учених. Так, С. Ісаєнко, М. Маріна, Н. Попович, О. Тадеуш, А. Трофименко, Н. Чернігівська вивчають суть та особливості формування готовності майбутніх учителів до самоосвітньої діяльності. Питанням розвитку самоосвітньої компетентності фахівців присвячені праці Н. Бухлової, О. Герасимової, Ю. Пришупи. Окрім того, процес сучасної фахової підготовки вчителя у Великій Британії розкривається в дослідженнях Н. Авшенюк, В. Базуріної, В. Бойко, Т. Гарбузи, І. Задорожної, Л. Катревич,

І. Козаченко, Н. Погребняк, І. Самойлюкевич, Л. Стрельченко, А. Толочик, О. Черної, Н. Яцишин.

Щодо зарубіжних досліджень проблем самоосвіти, то основний акцент ученими робиться на формуванні готовності особистості вчитися протягом життя. Так, N. Eliason, G. Gill, N. Halim, G. Petty розкривають методи самонавчання. L. Darling-Hammond, T. Dinkelman та K. Zeichner досліджують самоосвіту як ефективний засіб підготовки вчителя. R. Caffarella, S. Merriam, C. Hayes, M. Knowles розглядають самоосвіту особистості як основний засіб її навчання протягом життя. Проблеми підготовки вчителя англійської мови розкриваються в дослідженнях S. Andrews, R. Batstone, S. Borg, R. Ellis, L. Frishmann, K. Graves, J. Harmer, P. Lightbown, N. Spada, G. Sharpling. Суть і види компетентності вчителя та шляхи її формування розглядають такі вчені, як Y. Appasaheer, S. Penn-Edwards, X. Roegiers і S. Zeiger. Проблеми особистісного розвитку вчителів на основі компетентнісного підходу досліджуються такими вченими, як J.O' Brein, D. Carr, A. Chown, F. Christie, Ch. Day, B. Jaworski.

Утім, питання формування самоосвітньої компетентності як складника базової підготовки вчителів англійської мови у Великій Британії окремо не розглядалося науковцями, що і зумовило цей науковий пошук.

Мета статті – розкриття суті самоосвітньої компетентності вчителя, її місця в системі базової підготовки вчителів англійської мови у Великій Британії та умов її формування в закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. У вищій освіті під компетентнісним підходом розуміється спрямованість освітнього процесу на розвиток в особистості ключових компетенцій (визнаного суспільством комплексу знань, умінь, навичок і ставлень, які можна використовувати в людській діяльності), і предметних компетенцій [1, с. 39]. Компетентна особистість має також високі моральні якості, є спеціалістом, який адекватно діє у відповідних ситуаціях, використовує набуті знання і досвід. З огляду на це компетентнісний підхід передбачає зміщення уваги з накопичення знань, умінь та навичок на формування в особистості здатності діяти, застосовуючи їх у соціальній і професійній діяльності [1].

Необхідно зазначити, що поняття «компетентність» має багато інтерпретацій. Так, у тлумачному словнику компетентність визначена як глибоке доскональне знання суті роботи, способів та засобів досягнення намічених цілей, наявність відповідних умінь і навичок [8].

На думку О. Пометун, компетентність – спеціально структуровані набори знань, умінь, навичок і ставлень, що їх набувають у навчальному процесі [6, с. 18]. Компетентність включає не лише

когнітивний та технологічний складники, але й соціальний, мотиваційний, етичний, поведінковий, а також результати навчання, систему цінностей і ставлень.

Іноземні вчені (Y. Appasaheer, S. Penn-Edwards) визначають компетентність педагога як здатність успішно відповідати комплексним вимогам, що включають цінності, відношення, знання та здібності, якими володіє вчитель і які визначають ефективність його діяльності.

Отже, можна зробити висновок, що компетентність – це рівень освіченості фахівця, який передбачає ступінь його готовності і здатності мобільно й ефективно розв'язувати проблеми в різних умовах його професійної діяльності, що включає наявність знань, умінь та навичок у певній галузі, системи цінностей і ставлень особистості, її мотивацію та результати діяльності.

Під самоосвітньою компетентністю І. Зимня розуміє здатність навчатися протягом життя; це основа неперервного навчання в контексті особистого, соціального і професійного життя. До змісту цієї здатності належать: уміння будувати персональну життєву стратегію; потреба в саморозвитку; єдність інтелектуального розвитку із загальним розвитком особистості; здатність контролювати хід свого інтелектуального розвитку, досягати вищого рівня творчості; здатність долати протиріччя і невизначеності власного життєвого досвіду; ситуативно-адекватна актуалізація знань; збільшення накопичених знань; адекватна оцінка результатів, досягнутих у процесі саморозвитку, та постановка перспективних завдань [2].

Натомість Н. Брюханова, О. Коваленко й О. Мельниченко розглядають самоосвітню компетентність як складну інтегративну властивість людини, що забезпечує готовність задовольняти індивідуальні й соціальні потреби пізнання на основі оволодіння знаннями, уміннями й навичками та набутого досвіду, продуктивно здійснювати самостійне засвоєння соціального досвіду; це якість особистості, що базується на вміннях здійснювати самоосвітню діяльність і визначає її готовність до самонавчання, самовдосконалення, самореалізації протягом життя з усвідомленням особистих та суспільних потреб [3].

Структура самоосвітньої компетентності постає як єдність установок, орієнтацій і компетенцій, що складають суть діяльності вчителя, а саме [4; 5]:

- орієнтація на професійне самовдосконалення і постійний саморозвиток, уміння долати труднощі і невпевненість;

- мотиваційно-ціннісна установка на розвиток самоосвітньої діяльності, усвідомлення людиною власної потреби в додаткових знаннях (на основі самопізнання, самоаналізу) та надання їм особистісного сенсу;

– інформаційна компетенція – здатність за допомогою інформаційних і комунікативних технологій самостійно шукати, відбирати, обробляти, зберігати та використовувати потрібну інформацію, критичне ставлення до неї;

– загальнокультурна компетенція – самоосвітня діяльність, спрямована на загальнокультурний розвиток людини, упорядкування своїх знань, виявлення прогалин у знаннях, формування вміння реалізовувати програми самоосвіти, почуття відповідальності людини за організацію власної самоосвіти;

– навчально-пізнавальна компетенція – переведення навчання в самонавчання, робота над собою з метою розвитку навичок планування, аналізу, рефлексії, самооцінки успішності власної діяльності, вироблення власної позиції у процесі здобуття знань, оволодіння евристичними методами розв'язання проблем; уміння співпрацювати з оточуючими на основі діалогу, здійснення адекватного оцінювання значущості здобутих знань, постійного самоконтролю та самоаналізу самоосвітньої діяльності, уміння коригувати та вдосконалювати власні результати, отримані під час самоосвітньої діяльності;

– соціально-правова компетенція – здатність самостійно розв'язувати соціальні проблеми, сформованість установки на соціальну відповідальність людини перед собою, суспільством, культурним середовищем;

– аналітична компетенція – практичні навички і навички проектно-дослідницької діяльності;

– контрольна-рефлексивна компетентність – уміння здійснювати самоаналіз та самооцінку, самоконтроль і рефлексію.

Саме володіння визначеними компетенціями і установками можна розглядати як самоосвітню компетентність вчителя [5].

Перелік тих компетентностей, які висувуються до педагога в розвинених країнах світу, у тому числі у Великій Британії, настільки великий, що навряд чи якийсь учитель має їх усі сформованими [17]. Утім, особлива увага надається формуванню компетентностей, що визначені в «Рекомендаціях щодо ключових компетентностей для навчання протягом життя», зокрема: спілкування рідною мовою, спілкування іноземною мовою, цифрова компетентність, математична компетентність і базові компетентності в науках і технологіях, уміння вчитися, соціальна й громадянські компетентності, ініціативність і підприємництво, культурна обізнаність та самовираження [14, с. 4].

Серед усіх названих компетентностей важливу роль відіграє вміння вчитися [17, с. 8], яке передбачає вміння бути наполегливим, організовувати власне навчання, уміння ефективно планувати час на навчання й обирати потрібний матеріал серед усього обсягу інформації. Ця компетент-

ність передбачає опанування й обробку нових знань, умінь і навичок, усвідомлення процесу навчання й пізнавальних потреб, уміння долати перешкоди задля успішного навчання. Рушійними силами формування вміння вчитися є мотивація та впевненість у собі. Людина повинна знати, задля чого вона організовує навчання, яка його мета, усвідомлювати свої слабкі й сильні сторони, прогалини у знаннях і вміннях, пристосовуватися до змін та здійснювати пошук навчальних можливостей. Передусім уміння навчатися вимагає набуття основних навичок (мовленнєва і математична грамотність, навички в ІКТ), які є запорукою подальшого навчання. Це вимагає ефективного керування процесом пізнання, формування здатності бути наполегливим, сконцентрованим тривалий проміжок часу і критично обмислювати завдання навчання. Людина повинна присвячувати час самонавчання, але водночас учитися працювати у взаємодії з іншими людьми. Уміння вчитися передбачає також вміння оцінювати власну роботу та шукати підтримку і порад в оточуючих, адже вони полегшують процес навчання і формують уміння долати перешкоди [14, с. 7].

Утім, у зарубіжній літературі немає чіткого визначення, до групи яких компетентностей входить самоосвітня компетентність. Так, Х. Roegiers відносить її до життєво важливих навичок, які включають навички самоусвідомлення, самооцінювання, самопрезентації, позитивне мислення тощо [16, с. 13]. Натомість К.-С. Leung, F. K. S. Leung та Н. Zuo наголошують на тому, що навички самонавчання є частиною загальної компетентності [12]. Своєю чергою L. Keupho відносить до ключових компетентностей самоповагу і самоусвідомлення, зазначаючи, що самоспрямована особистість є гармонійною, має важливі кар'єрні навички та високу самоініціативність [11, с. 3], і ці навички формуються саме під час навчання в закладах вищої освіти.

Метою системи підготовки вчителів і їхнього професійного розвитку є підтримка їхнього навчання. Забезпечувати розвиток компетентностей педагогів означає стимулювати їхню включеність у навчання протягом життя, оцінювати розвиток компетентностей та забезпечувати учителям належні можливості для навчання [17].

Отже, *самоосвітня компетентність учителя* – здатність педагога навчатися впродовж усього життя, здійснювати самоосвітню діяльність, що передбачає його потребу в саморозвитку, готовність задовольняти пізнавальні потреби шляхом оволодіння знаннями, вміннями, навичками і системою цінностей, характеризується вмінням організовувати самоосвіту, контролювати процес власного розвитку, корегувати його відповідно до потреб і висунутих завдань з метою ефективного розв'язання проблем професійної

діяльності та досягати вищого рівня майстерності та особистісного розвитку.

Аналіз університетських програм та документів, які визначають підготовку майбутніх учителів англійської мови у Великій Британії (Національний курікулум підготовки вчителя до викладання англійської мови і літератури в середній школі, Стандарт для вчителів, Національний стандарт кваліфікованого вчителя Англії та Уельсу, Національний курікулум базової підготовки вчителів до використання ІКТ, Програма професійної післядипломної освіти тощо), засвідчив, що формування життєво важливих компетентностей забезпечує можливість учителю орієнтуватися в сучасному соціумі й інформаційному просторі та спрямовує його на самоосвіту. З огляду на це компетентісно орієнтований підхід є концептуальним орієнтиром у процесі базової підготовки вчителів англійської мови у Великій Британії.

У Стандарті для вчителів зазначається, що важливою у Великій Британії є спрямованість професійної підготовки на активне й самостійне оволодіння майбутніми вчителями необхідними теоретичними і практичними знаннями.

Так, у Програмі професійної післядипломної освіти Університету Едж Хілл (Edge Hill University) [9] підкреслюється важливість планування власного розвитку, що є невіддільною частиною загального розвитку кожної людини. Завданнями цього планування є: покращити здатність особистості усвідомлювати себе як учителя, планувати й оцінювати діяльність, бути відповідальним за навчання, незалежним, впевненим, цілеспрямованим, покращувати загальні навички для навчання і управління кар'єрою, формулювати особисті цілі й оцінювати прогрес у їх досягненні, заохочувати формування позитивного ставлення до навчання протягом усього життя. Планування власного розвитку передбачає створення студентами переліку якостей, умінь та навичок, що є необхідними для їхнього навчання і майбутньої професії, а також вироблення плану дій (відповідно до цього переліку) щодо академічного та особистісного розвитку [9, с. 17].

З огляду на це важливим є розвиток у вчителів англійської мови мотивації та стійкого інтересу до навчання, де запорукою успішності стають прагнення творчого самостійного осмислення знань, уміння критично обробляти інформацію, приймати нестандартні рішення і продукувати нові ідеї.

Серед зовнішніх факторів, що підтримують самоосвітню діяльність, найважливішими є: формування міцних, довірливих стосунків між викладачами і студентами – майбутніми вчителями, створення освітнього середовища, що заохочує та відкриває різні можливості для особистості [18].

Умовами формування самоосвітньої компетентності студентів є [13; 15; 18]:

- мотивація до здійснення самоосвітньої діяльності (усвідомлення важливості самоосвіти і формування позитивного ставлення до неї);

- дидактичні умови, які включають засвоєння форм здійснення самоосвітньої діяльності (написання творів і курсових проектів, виконання домашніх завдань, підготовка доповідей тощо);

- комунікативні умови (організація ефективної взаємодії між викладачами і студентами, забезпечення їх інформацією для здійснення самоосвітньої діяльності, створення можливостей для взаємонавчання, усвідомлення індивідуального стилю навчання);

- інфраструктурні умови (користування різними засобами навчання, можливостями інфраструктури закладу освіти);

- забезпечення студентів можливостями для здійснення самоконтролю і самооцінки власної навчальної діяльності (співвіднесення цілей і результатів з боку інших студентів, викладачів і самого себе);

- забезпечення рефлексії аудиторних занять і домашньої роботи, збільшення оцінювання рівня докладених студентами зусиль. З цієї метою студенти можуть вести «щоденник навчання» (“learning diary”) [13], який допомагає їм усвідомлювати й контролювати перебіг і результати процесу навчання, відчувати впевненість у собі, аналізуючи шлях, який вони подолали в освітньому процесі;

- забезпечення можливостей і стимулювання студентів – майбутніх учителів ставити навчальні цілі, брати участь у плануванні й проведенні занять, що дає їм можливість відчувати власну значущість у навчанні та контролювати цей процес.

Якість навчального процесу залежить від особистісно-орієнтованої парадигми освіти, що сприяє формуванню компетентності студентів, їхній саморегуляції процесу навчання, внутрішній мотивації та кращим академічним результатам. Тому в закладах вищої освіти Великої Британії велика увага приділяється спільному і самостійному навчанню, розвитку відповідальності, ініціативності, критичного мислення і творчості студентів. Важливим є застосування міждисциплінарного підходу до планування, організації та здійснення навчання, а також стимулювання студентів до провадження навчання протягом життя [10, с. 18], здійснення оцінки й самооцінки результатів навчання. Зокрема, навчальні програми курсів у закладах вищої освіти спрямовані на формування стійкої професійної ідентичності, що нерозривно пов'язана із відчуттям задоволення від професії, наявністю стійкої мотивації та почуттям самодостатності [10, с. 30].

Висновки і пропозиції. Отже, самоосвітня компетентність вчителів англійської мови згідно

з освітніми документами, прийнятими у Великій Британії, передбачає інтеграцію знань, вмінь та ціннісної компоненти і базується на мотивації вчителя до підвищення рівня особистісного та професійного розвитку. Самоосвіта вчителя у Великій Британії визнається логічним й обов'язковим продовженням його навчання в закладі освіти і передбачає розвиток творчості та ініціативності особистості, її навичок взаємодії з оточенням, самооцінювання і саморегуляції.

Список використаної літератури:

1. Бойчук Ю., Таймасов Ю. Компетентнісна парадигма в сучасній вищій професійній освіті. *Новий колегіум*. 2015. № 1. С. 38–44.
2. Зимняя И.А. Компетентностный подход. Каково его место в системе современных подходов к проблемам образования? (теоретико-методологический аспект). *Высшее образование сегодня*. 2006. № 4. С. 20–27.
3. Коваленко О.Е., Брюханова Н.О., Мельниченко О.О. Теоретичні засади професійної педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів в контексті приєднання України до Болонського процесу. Харків : УІПА, 2007. 162 с.
4. Коломієць Б.С. Спрямованість педагогічних умов формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів іноземних мов. *Імідж сучасного педагога*. 2018. № 3(180). С. 81–84.
5. Маріна М., Тадеуш О. Сутність та структура самоосвітньої компетентності майбутніх учителів фізики і математики. *Проблеми професійного становлення майбутнього фахівця в умовах інтеграції до європейського освітнього простору* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Кіровоград, 22 травня 2015 р.). Кіровоград : КДПУ імені Володимира Винниченка, 2015. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/ua/2014-rik/3-mizhnarodna-internet-konferentsiia-2015/sektsiia-5/3609-sutnist-ta-struktura-samoosvitnoyi-kompetentnosti-maybutnikh-uchyteliv-fizyky-i-matematyky> (дата звернення: 28.11.2019).
6. Пометун О.І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики* / під заг. ред. О.В. Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.
7. Пришупа Ю.Ю. Формування самоосвітньої компетентності майбутніх інженерів-будівельників у процесі професійної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Національний авіаційний університет. Київ, 2016. 225 с.
8. Російсько-український і українсько-російський тлумачний словник / за ред. Л.Г. Савченко. Харків : Прапор, 2003. 542.
9. Faculty of Health and Social Care. Postgraduate Professional Education (PPE). Postgraduate Handbook 2017-18. Edge Hill University. URL: <https://www.edgehill.ac.uk/health/files/2011/08/PPE-PG-Programme-Handbook-Sept-17.pdf> (дата звернення: 16.11.2019).
10. Handbook for Teaching Competence Enhancement in Higher Education / A. Čižmešija et al.; ed. V. Domović, J. Ledić, M. C. Sokol. URL: [https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/VisokoObrazovanje/RazvojVisokogObrazovanja/EMPHASIS%20ON%20DEVELOPING%20AND%20UPGRADING%20OF%20COMPETENCES%20FOR%20TEACHING%20\(EDUCA-T\).pdf](https://mzo.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/VisokoObrazovanje/RazvojVisokogObrazovanja/EMPHASIS%20ON%20DEVELOPING%20AND%20UPGRADING%20OF%20COMPETENCES%20FOR%20TEACHING%20(EDUCA-T).pdf) (дата звернення: 14.12.2019).
11. Keunho L. Competency-Based Curriculum and Curriculum Autonomy in the Republic of Korea. *IBE Working Papers on curriculums issues*. 2014. № 12. С. 1-12. URL: http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/Publications/Working_Papers/curriculum_development_KoreaRep_ibewpci_12_eng.pdf (дата звернення: 03.12.2019).
12. Leung K.-C., Leung F. K. S., Zuo H. A Study of Assessment Alignment to Generic Skills in Hong Kong New Senior Secondary Mathematics Education: Objectives, Issues, and Challenges. 2013. P. 1-49. URL: <https://www.eee.hku.hk/download/tr-2013-pdmdl=2490&refresh=5de6347341ce11575367795> (дата звернення: 03.12.2019).
13. Mullings Ch. Developing Independent Learning Skills that Improve Outcomes. 2019. URL: <https://blog.irisconnect.com/uk/blog/9-tips-for-encouraging-students-to-become-independent-learners/> (дата звернення: 14.12.2019).
14. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on Key Competences for Lifelong Learning. 30.12.2006. 9 p. URL: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:394:0010:0018:en:PDF> (дата звернення: 03.12.2019).
15. Red'ko L., Yuzhakova M., Yanushevskaya M. Creative Independent Learning for Developing Students' Professional Competencies. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2015. Issue 214. P. 319–324.
16. Roegiers X. A Conceptual Framework for Competencies Assessment. Current and Critical Issues in the Curriculum and Learning. 2016. № 4. 44 p. URL: http://www.ibe.unesco.org/sites/default/files/resources/ipr4-roegiers-competenciesassessment_eng.pdf (дата звернення: 03.12.2019).
17. Supporting Teacher Competence Development for Better Learning Outcomes. 2013. 59 p. URL: <https://>

ec.europa.eu/assets/eac/education/experts-groups/2011-2013/teacher/teachercomp_en.pdf (дата звернення: 03.12.2019).

18. What is Independent Learning and What are the Benefits for Students? / B. Meyer, N. Haywood,

D. Sachdev, S. Faraday. London: Department for Children, Schools and Families Research Report 051, 2008. URL: [http://www.curee.co.uk/files/publication/\[site-timestamp\]/_Whatisindependentlearningandwhatarethebenefits.pdf](http://www.curee.co.uk/files/publication/[site-timestamp]/_Whatisindependentlearningandwhatarethebenefits.pdf) (дата звернення: 15.12.2019).

Perevozniuk V. Formation of English teachers' self-educational competence in the process of their training in higher educational institutions in Great Britain

The article has revealed the essence of teacher's self-educational competence, its place in the system of English teachers' basic training in Great Britain and the conditions of formation of it in higher educational institutions. Teacher's self-educational competence is his ability to learn throughout life, to carry out self-educational activity, which means the need for self-development, readiness to meet cognitive needs by mastering knowledge, skills and value system, the ability to organize self-education, control and correct the process of own development according to the needs and tasks, that were put forward, in order to solve the problems of professional activity effectively and to achieve the high level of skills and personal development. The formation of self-educational competence in the system of English teacher's basic training means the development of person's ability to learn throughout life, and it is considered to be a part of teacher's general competence and vital skill. The conditions of formation of future teachers' self-educational competence have been revealed. They are: motivation for self-educational activity; mastering the forms of self-educational activity; organization of effective interaction between lecturers and students, providing them with information for self-educational activity, creating opportunities for mutual learning and awareness of individual learning style; use of different training tools and infrastructure of higher educational institution; providing students with opportunities for self-control and self-assessment of their own learning activities; ensuring reflection of classes and homework, increasing the assessment of the level of students' efforts; providing opportunities and encouraging future teachers to set learning goals, take part in planning and conducting classes, as it gives them the opportunity to feel their own importance in learning and to control this process.

Key words: competence, self-educational competence, competence approach, English teacher, teacher's training, conditions, formation, Great Britain.